Judecătoria Chișinău (sediul Centru) dosarul nr. 2a-2009/23
Judecător : Ţonov Irina 2-20050945-02-2a-31052023

DECIZIE

31 octombrie 2023 mun. Chişinău
Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău
În componență:
Președintele colegiului, judecătorul Anatol Pahopol
Judecătorii Ruxanda Pulbere și Ala Malîi
Grefierul Iana Slabari

examinând în ședință publică, cererea de apel declarată de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20.12.2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****, prin intermediul avocatului Verebceanu Sergiu, împotriva lui ***** cu privire la compensarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată, -

A CONSTATAT:

<u>Pretenţiile reclamantului.</u>

La 13.05.2020, *****a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** cu privire la repararea prejudiciului material în mărime de 38 400 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acţiunii a susţinut că, ***** a fost angajat în calitate de șofer autocamion la ***** începând cu 01.02.2018.

Reclamanta a indicat că, la aceeași dată ***** a încheiat cu ***** contractul privind răspundere materială deplină.

Totodată, reclamanta a menționat că, la 11.11.2019, fiind în exercitarea atribuțiilor de serviciu la volanul camionului de model ***** n/î*****, remorca - tral n/î *****, a transportat buldoexcavatorul de model CAT 428 d n/î TAJ 576.

Reclamanta a relatat că, acesta s-a deplasat din direcția ***** unde a ridicat pe remorca-tral buldoexcavatorul, respectiv și s-a deplasat pe traseul direcției or. Strășeni.

La podul care intersectează principalul drum de acces către or. Strășeni, neasigurându-se de înălțimea admisibilă a lovit brațul buldoexcavatorului.

*****a opinat că, ***** a contactat serviciul logistică al angajatorului și a comunicat cele întâmplate.

Fiind audiat despre circumstanțele produse, ***** în baza explicațiilor din 13.11.2019 a declarat că la 11.11.2019, aproximativ la ora 11:00 a transportat un buldoexcavator din ***** spre Chișinău și a trecut pe sub podul de la Strășeni, pe la jumătate de pod a atins un furtun de la excavator de pod și s-a rupt.

Prin ordinul 510/1-P din 11.11.2019 angajatorul a dispus inițierea anchetei de serviciu, iar în cadrul anchetei s-a dispus efectuarea evaluării prejudiciului de către un evaluator specializat.

A susținut că, la 18.11.2019, ***** a depus cerere de demisie în ordinea art. 85 alin. (3/1) Codul Muncii, iar angajotrul la rândul său, a emis ordinul de demisie din aceeași dată.

Conform raportului de evaluare nr. 1 din 21.02.2020, costul reparației pentru restabilirea buldoexcavatorul este de 38 400 de lei și comisia de anchetă prin raportul nr. 1 din 21.02.2020 a constatat vinovăția salariatului ***** în comiterea faptului delictual în raportul de muncă.

A remarcat că, ***** a recunoscut faptul că, a lovit brațul buldoexcavatorului transportat în locul și circumstanțele descrise. Deși, pârâtul a dat explicații în cadrul anchetei de serviciu, la momentul incidentului acesta era împreună cu martorul Botnari Alexandru care a văzut cele întâmplate și a fost audiat în cadrul aceleiași anchete.

A afirmat reclamanta că, în temeiul ordinului nr.150-P din 21.02.2020 angajatorul a constatat prejudiciul cauzat în urma acțiunilor salariatului ***** din 11.11.2019 în sumă de 38 400 de lei.

La 28.02.2020, reclamanta a expediat în adresa pârâtului, rezultatele raportului de evaluare și a înaintat somația de plată, însă pârâtul nu a reparat prejudiciul cauzat.

Poziţia instanţei de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20.12.2022, a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de *****. (f.d. 172)

Solicitarea apelantului.

La 18.01.2023, *****a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20.12.2022, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acţiunii. (f.d. 174-175)

Respectarea termenului de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speţă s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunţat în şedinţă de judecată publică la 20.12.2022, iar apelul nemotivat a fost depus la 18.01.2023.

În adresa părţilor, la 27.03.2023 a fost expediată copia hotărârii motivate din 20.12.2022, iar la 16.06.2023, prin intermediul poștei electronice, *****a depus cerere de apel motivată.

Corespunzător se deduce că, *****a respectat termenul legal de declarare a apelului.

Argumentele părţilor.

Prin cererea de apel motivată, *****a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, reiterând motivele de fapt şi de drept invocate în cererea de chemare în judecată.

A relatat că, prima instanţă eronat a interpretat circumstanțele cauzei, uneori fiind în contradicție în propriile concluzii, iar în final a fost eronat interpretată şi aplicată legea materială.

În acest context, a remarcat că, instanța de fond neîntemeiat a respins cererea cu privire la atragerea în calitate de coreclamant a *****, or, buldoexcavatorul aparține ultimei.

Intimatul, ***** nu şi-au valorificat dreptul său de a depune referinţă pe marginea cererii de apel.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 20.06.2023 a fost primită spre examinare cererea de apel depusă de *****, reprezentată de avocatul Verebceanu Sergiu şi a fost stabilită examinarea cererii de apel pentru 31.10.2023.

Poziția părților în cadrul ședinței de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul apelantei, avocatul Verebceanu Sergiu a pledat pentru admiterea cererii de apel în sensul formulat.

Fiind prezent în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul intimatului, avocatul Vlas Gheorghe, a solicitat respingerea cererii de apel.

Aprecierea instanței de apel.

Audiind participanții la proces, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în cererea de apel şi circumstanţele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins, cu menţinerea hotărârii primei instanţe.

Conform art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În accepţiunea art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt

şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanţa de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanţe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

În corespundere cu art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

În baza art. 121 din Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar art. 122 din Codul de procedură civilă prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu niciun fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

În acord cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Norma cuprinsă la art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă stabileşte că, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

Iar norma consacrată la art. 239 Cod de procedură civilă reglementează că, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată. Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost

verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet şi au fost elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Din conţinutul celor relatate Colegiul reţine că, sarcina instanţei de apel derivă reieşind din dispoziţiile art.373 alin.(1), (2), (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Colegiul reliefează că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (*Hirro Balani c.Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43*).

Sursele de *Soft Low* - Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) adoptat în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, stabileşte că o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

Instanţa de apel menţionează că, art. 6 CEDO garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

În opinia Colegiului judiciar, prima instanţă a ţinut cont de aceste deziderate şi a adoptat o hotărâre bazată pe materialul probator administrat şi legislaţia în vigoare.

Colegiul constată că, instanţa de fond a determinat corect raportul juridic dedus judecăţii, circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate li s-a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

Aşadar, la 01.02.2018 au semnat contractul de răspundere materială individuală deplină nr.13/R, prin care salariatul ***** şi-a asumat răspunderea materială individuală deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor materiale transmise de către angajatorul SRL „Alfavira-Impex” (f.d.24).

Din lucrările dosarului rezultă că, prin răspunsurile ***** se atestă că ***** la 11.11.2019 nu a săvîrșit nici un accident rutier (f.d.66, 67).

Conform certificatului tehnic de înmatriculare Seria AB nr. 154656 excavatorul CAT 428 D anul 2003 cu nr. 576 TAJ aparține cu drept de proprietate ***** (f.d.104).

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, Judecatoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 20.12.2022, a constatat netemeinicia pretențiilor.

Conform art.7 alin. (1)-(4) Cod civil, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condiţiile de constituire a unei situaţii juridice constituite anterior, nici condiţiile de stingere a unei situaţii juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desfiinţează efectele deja produse ale unei situaţii juridice stinse sau în curs de realizare. Legea nouă este aplicabilă situaţiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare. De la data intrării în vigoare a legii noi, efectele legii vechi încetează, cu excepţia cazurilor în care legea nouă prevede altfel. În cazul situaţiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura şi întinderea drepturilor şi obligaţiilor părţilor, precum şi orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

Prin prisma normei sus citate rezultă că, litigiului dedus judecăţii îi sunt aplicabile dispoziţiile Codului civil, în versiunea de până la 01.03.2019, or, raportul juridic între părţi a fost iniţiat sub guvernarea Codului civil de până la modernizare, în condiţiile în care raportul juridic a luat naştere şi s-a stins până la modernizarea Codului civil.

Conform art. 14 alin. (1) şi (2) Codul civil, în vigoare până la 01.03.2019, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel. Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (*prejudiciu efectiv*), precum şi beneficiul neobţinut prin încălcarea dreptului (*venitul ratat*).

Iar, conform art. 1398 alin. (1) Codul civil, cel care acţionează faţă de altul în mod ilicit, cu vinovăţie este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acţiune sau omisiune.

În interpretarea corectă a normei de drept enunţate, este de înţeles că componenţa delictului civil constituie o totalitate de elemente esenţiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale.

Componenţa delictului civil include următoarele elemente (condiţii): prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăţia şi, care sunt condiţiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale.

Conform art. 1416 alin. (1) şi (2) Codul civil, în vigoare până la 01.03.2019, instanţa de judecată stabileşte felul despăgubirii în funcţie de circumstanţe. Ea va

lua hotărâre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate. Instanţa de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparaţia prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziţie un bun de acelaşi gen şi de aceeaşi calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

La caz, prezintă relevanță directă prevederile art.327 din Codul muncii, care reglementează că, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligaţiilor sale de muncă, un prejudiciu material şi/sau moral celeilalte părţi repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod şi altor acte normative.

Articolul 328 Codul muncii, stipulează că partea contractului individual de muncă repară prejudiciul material pe care l-a cauzat celeilalte părţi în urma acţiunii sau inacţiunii sale ilegale şi culpabile, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel. Fiecare parte a contractului este obligată să dovedească cuantumul prejudiciului material care i-a fost cauzat.

La rândul său, art.338 din Codul muncii reglementează că, salariatul poartă răspundere materială în mărimea deplină a prejudiciului material cauzat din vina lui angajatorului în cazurile cînd: a) între salariat şi angajator a fost încheiat un contract de răspundere materială deplină pentru neasigurarea integrităţii bunurilor şi altor valori care i-au fost transmise pentru păstrare sau în alte scopuri (art.339); f) în conformitate cu legislaţia în vigoare, salariatului îi revine răspunderea materială deplină pentru prejudiciul cauzat angajatorului în timpul îndeplinirii obligaţiilor de muncă.

Așadar, obligaţia de reparare a prejudiciului poate să survină în cazurile neexecutării obligaţiei de muncă, a executării defectuoase sau întîrzierii executării acesteia, dacă în rezultatul acestora uneia dintre părţile contractante i-au fost cauzate prejudiciile respective.

Analizând întregul material probator administrat în cauză prin prisma normelor de drept enunțate și a argumentelor invocate de către reclamant-apelantă, instanța de apel consideră că, în cazul dedus judecății nu au fost stabilite prezenţa condiţiilor acestor norme pentru admiterea pretenției înaintate de către reclamanta-apelantă ***** și încasarea sumei de 38 400 de lei cu titlu de prejudiciu material.

Or, prima instanță corect a stabilit că, lipsesc elementele răspunderii materiale ale salariatului faţă de angajator, deoarece societatea apelantă nu a probat că, salariatul ***** a săvârșit o faptă ilicită în legătură cu munca sa și că, ar fi suportat careva modificări a patrimoniului său care constă în diminuarea activului sau în creșterea pasivului patrimonial al societății reclamante/apelante.

Mai mult, Colegiul judiciar punctează că, deși ***** pretinde la repararea prejudiciului material cauzat mijlocului de transport, buldoexcavatorul, aceasta nu deține drept de proprietate asupra bunului mobil.

În plus, la materialul probator al cauzei, lipsesc probe/înscrisuri contabile care ar demonstra că, ***** a compensat proprietarului mijlocului de transport, la caz, ***** pretinsul prejudiciu material, or, în lipsa unor astfel de probe, apelanta/reclamantă nu are dreptul să pretindă la compensarea cheltuielilor nici în ordine de regres față de salariatul său.

Instanța de apel consideră justificată concluzia primei instanțe că, prejudiciul solicitat de ***** nu este cert, nefiind evaluat prin documente de evidență contabilă.

Or, în lipsa documentelor de evidență contabilă care ar confirma suportarea prejudiciului de către angajator, precum și lipsa dreptului de proprietate asupra escavatorului a cărui deteriorare se invocă, pretenția ***** față de salariatul ***** este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.

Nu poate fi reținut argumentul apelantei precum că, instanța de fond neîntemeiat a respins cererea cu privire la atragerea în calitate de coreclamant a *****, ultima întreprindere, fiind proprietarul buldoexcavatorului, nu a formulat pretențiile proprii fața de *****.

Subsecvent, materialele cauzei atestă cu certitudine că, ***** la 11.11.2019 nu a săvârșit niciun accident rutier (f.d.66, 67), deși se pretinde de către apelantă o altă situație.

Pe cale de consecință, Colegiul judiciar precizează netemeinicia în ansamblu a cererii de apel declarate, dat fiind faptul că, în susţinerea acesteia, apelanta nu a adus niciun argument plauzibil, motivându-şi cererea de apel doar prin reiterarea argumentelor aduse și în fața primei instanță.

Or, apelul este continuarea fondului, astfel, apelantul urma să administreze probe, să anexeze acte şi alt material probator care ar răsturna soluţia instanţei de fond, acţiuni care la caz, nu au fost întreprinse de către apelant, astfel, se constată formalitatea cererii de apel.

În cumulul celor expuse, instanţa de apel concluzionează că, apelanta nu a prezentat argumente verosimile şi admisibile în combaterea soluţiei adoptate de prima instanţă.

Ca urmare, în lipsa unor argumente coerente şi convingătoare, precum şi a unui suport probator de natură să răstoarne soluţia adoptată pe caz, Colegiul conchide că, instanţa de fond a elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, a oferit apreciere justă probelor administrate şi a aplicat corect normele de drept material şi procedural, hotărârea fiind în concordanţă cu art. 239-240 din Codul de procedură civilă.

Finalmente, având în vedere că, hotărârea primei instanţe este justificată, iar aserțiunile invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ

al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), 390 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,-

DECIDE:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Verebceanu Sergiu în interesele *****.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 20.12.2022, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de *****, prin intermediul avocatului Verebceanu Sergiu, împotriva lui ***** cu privire la compensarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele colegiului,
judecătorul Anatol Pahopol

Judecătorii: Ruxanda Pulbere

Ala Malîi